

Styrket integrationsindsats i Odense Kommune

Del II: De konkrete forslag

ODENSE KOMMUNE

A. Hele kommunen.....	4
A1. Forældre, kommunikation og dialog.....	4
Tolkeuddannelse og procedure for brug af tolk	4
Metodeudvikling til dialog med forældre (dagtilbud, skole, PPR, klub, Ungdomsskoler, UUO og foreningsliv)	6
Udbredelse af de gode historier	7
A2. Kulturmøde	8
Udflytterbørnehaver på tværs af byens dagtilbud	8
Forpligtende netværk på tværs af skoler i byen	9
Netværk / steder at mødes for unge fra hele kommunen	10
A3. Faglige indsatser og læringsmiljø.....	11
Tidlig og fokuseret sproglig indsats.....	11
Udvidelse af behovssundhedspleje for børn med anden etnisk baggrund (10 mdr. - 3 år)	13
Efteruddannelse af personale i dagtilbud og skoler	15
Efteruddannelse af medarbejdere i Ungdomsskoler og Ungdomsklubber	16
Rekruttering af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk – forslag til pilotprojekt	17
Særlige fritidsaktiviteter for piger med anden etnisk oprindelse end dansk	18
Samarbejdsprojekter mellem folkeskoler og Ungdomsskoler.....	19
Bedre information og dialog om uddannelses- og erhvervsvalg samt samarbejde med erhvervslivet.....	20
En sammenhængende strategi for den sproglige udvikling hos tosprogede børn og unge fra 0 – 18 år.....	14
A4. Tiltag for gruppen af børn og unge med særlige behov.....	21
Metodeudvikling til behandling af eksempelvis traumatiserede børn og unge	21
Etniske unge i job.....	22
B. Lokalområder med overvejende flertal af børn og unge med anden etnisk baggrund	23
B1. Forældre, kommunikation og dialog.....	23
B2. Kulturmøde	24
Vuggestuepladser i områder med mange børn med anden etnisk baggrund	24
Ved tilvalg af dagtilbud udenfor skoledistrikt – tilbud om plads på tilhørende skole	25
B3. Faglige indsatser.....	26

Nednormering i dagtilbud med høj andel af tosprogede børn (efter socioøkonomiske faktorer)	26
Modersmålsbaseret tilgang til læring	27
Heldagsskoler 0.- 6. klasse i skoler med overvejende flertal af børn med anden etnisk baggrund	29
Ekstra støtte til foreninger, der arbejder med udsatte børn og unge med anden etnisk baggrund	30
Udvikling af metoder til bedre samarbejde mellem kommunen og frivillige foreninger om integration.....	31
Rollemodelordning	32
B4. Tiltag for gruppen af unge med særlige behov	33
Famileklasser	33
C. Lokalområder med en næsten ligelig fordeling af børn og unge med etnisk dansk og anden etnisk baggrund.....	34
C1. Forældre, kommunikation og dialog.....	34
C2. Kulturmøde	35
Aktiv brug af pladsanvisning ved fordeling af børn til pasningstilbud – evt. anvisning til børneinstitutionen, hvor lederen efterfølgende fordeler børnene i børnehuse	35
Udligning af forskelle i tosprogsandel på naboskoler.....	36
Fastholdelse af distriktets elever (aktivt tilvalg / branding / magnetskolestrategi) ...	37
C3. Faglige indsatser og læringsmiljø.....	38
C4. Tiltag for gruppen af børn og unge med særlige behov.....	38
D. Lokalområder med flertal af børn og unge med etnisk dansk baggrund	39
D1. Forældre, kommunikation og dialog	39
D2. Kulturmøde.....	40
Reservere pladser på skoler med få to-sprogede elever.....	40
D3. Faglige indsatser	42
D4. Tiltag for gruppen af unge med særlige behov	42
Andet	43
Tosprogsopgørelser.....	43
Foreløbig prioriteringsliste:.....	44

A. Hele kommunen

A1. Forældre, kommunikation og dialog

Tolkeuddannelse og procedurer for brug af tolk

Mål for projektet	<p>At sikre grundlaget for dialog med de forældre med anden etnisk baggrund end dansk, der har svært ved at tale og/eller forstå dansk.</p> <p>Der ønskes en mere præcis procedure for anvendelse af tolkebistand.</p>
Målgruppe	<p>De forældre med anden etnisk baggrund end dansk, der har svært ved at tale og forstå dansk.</p>
Indholdsbeskrivelse	<p>Det er en forudsætning for dialogen mellem de professionelle medarbejdere og forældre med anden etnisk baggrund end dansk, at der kan kommunikeres – enten på dansk eller via en tredjeperson.</p> <p>I forbindelse med debatten om integration er det blevet tydeligt, at der er behov for at se på, om adgangen til tolkning er tilstrækkelig og fungerer hensigtsmæssigt. Desuden er det blevet foreslået, at der i samarbejde med institutionerne og skolerne udarbejdes anbefalinger til, i hvilke situationer tolke med fordel kan benyttes.</p> <p>Der er opmærksomhed på, at en konsekvent brug af tolk kan virke klientgørende overfor de pågældende forældre.</p> <p>Der bliver allerede i dag tolket med hjælp fra f.eks. egne medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk – men antallet af medarbejdere med anden etnisk baggrund i den enkelte institution er ofte begrænset og antallet af forskellige sprog i institutionerne/skolerne modsvarer ikke nødvendigvis af medarbejdernes sproglige kompetencer.</p> <p>I forbindelse med arbejdet med rekruttering af flere medarbejdere med anden etnisk baggrund bør det undersøges, om nogle af disse medarbejdere ligeledes vil kunne anvendes til dagligdags situationer med brug for tolk.</p> <p>Det skal tages højde for, at medarbejderne har de nødvendige faglige kompetencer til at kunne varetage funktionen.</p> <p>Det er samtidigt vigtigt, at der er opmærksomhed på, at ikke alle medarbejdere med anden etnisk baggrund vil have ønske om at fungere som tolk. Derfor bør det nedskrives i den enkelte medarbejders arbejdsbeskrivelse, såfremt tolkning er en del af arbejdsområdet.</p> <p>Ved særlige vanskelige samtaler</p> <p>I særlige situationer som f.eks. tolkning ved samtaler med forældre til børn og unge med belastende og følsomt indhold, skal der være særlige etiske spilleregler, som tolkene følger. Det foreslås, at de professionelle medarbejdere på området i samarbejde med de benyttede tolke udarbejder et sæt etiske spilleregler og procedurer for tolkning i særligt følsomme</p>

	situationer.
Mulige risikofaktorer/ ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - at brugen af tolke kan virke demotiverende i forhold til at tilegne sig dansk for de pågældende forældre - at der ikke vil blive afsat ressourcer til brug af tolk
Forventet effekt	<ul style="list-style-type: none"> - At tolke kan være med til at sikre dialogen mellem de professionelle medarbejdere og forældre. - At give mulighed for tolkning, når der er behov for det - At det bliver mere klart for institutioner, skoler mv. hvornår tolkning bør benyttes

Forældre, kommunikation og dialog

Metodeudvikling til dialog med forældre / undervisning af de professionelle medarbejdere (dagtilbud, skole, PPR, klub, Ungdomsskoler, UUO og foreningsliv)

Mål for projektet	Målet er at styrke dialogen med forældre med anden etnisk baggrund
Målgruppe	Alle institutioner (i bred forstand) med forældrekontakt
Indholdsbeskrivelse	<p>En hjørnesten i integrationsarbejdet er at sikre en ligeværdig og respektfuld dialog mellem forældre og kommune om etniske minoritets børn og unges dagligdag. Kontakten mellem forældrene og de professionelle medarbejdere er altafgørende for sikring af sammenhængen i barnets eller den unges udvikling.</p> <p>Der er allerede gjort mange forsøg – også i andre kommuner - med at udvikle metoder til at sikre dialogen. I debatten om integration i Odense kommune og på landsplan har det været tydeligt, at der fortsat er behov for at videreudvikle og vidensdele på området.</p> <p>Forældredialog og involvering skal være styret af konteksten. Derfor kan det være vanskeligt og måske ikke hensigtsmæssigt at udvikle én bestemt model, der skal anvendes alle steder og i alle sammenhænge.</p> <p>I stedet er der brug for at sætte fokus på de gode erfaringer og give medarbejdere mulighed for at tilpasse disse til egne institutioner.</p> <p>I Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) arbejdes der pt. på en dialogbaseret integrationsmodel. I skoleafdelingen er der lige nu planer om at starte et projekt om udvikling af skole-hjemsamarbejdet med henblik på at forbedre tosprogede elevers læringsresultater.</p> <p>Erfaringer fra disse projekter bør indgå i overvejelser om udbredelse til resten af kommunen.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - At de gode erfaringer kun vanskeligt lader sig overføre fra en situation til en anden
Forventet effekt	<ul style="list-style-type: none"> - At de professionelle medarbejdere i kommunen har forudsætningerne for at indgå konstruktivt i dialog med forældre med anden etnisk baggrund end dansk om det enkelte barn eller den enkelte unge - At kommunes tilbud til børn og unge med etniske minoritets baggrund bliver bedre tilpasset målgruppernes behov - At der kommer større sammenhæng og helhed i børn og unges liv

Forældre, kommunikation og dialog

Udbredelse af de gode historier

Mål for projektet	At sikre at de gode historier om integrationsprojektet bliver fortalt både internt i kommunen og eksternt til borgerne.
Målgruppe	Medarbejdere i kommunen (forsøg på bedre videndeling) Borgere (forsøg på at påvirke til en mere ligeværdig dagsorden)
Indholdsbeskrivelse	<p>De gode historier om integration eksisterer. Det er vigtigt, at de bliver kommunikeret ud – både til medarbejdere og borgere.</p> <p>Det handler ofte om at sikre, at den interne organisering af kommunikationen er fastlagt.</p> <p>Ansvar for opsporingen og kommunikationen af de gode historier fra dagtilbud, skoler, klubber mv. kan forankres centralt f.eks. i samspil mellem de medarbejdere, der til dagligt arbejder med integration og kommunikationsmedarbejderne.</p> <p>Alternativt kan ansvaret for videreformidlingen af de gode historier lægges hos distriktskoordinatorerne, som også har forudsætningerne for at opsamle de gode historier.</p> <p>Der skal arbejdes videre med organiseringen af kommunikation samt overvejelser for, hvordan der kommunikeres og til hvem der kommunikeres.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	At der ikke bliver afsat tid til at videreformidle de positive historier.
Forventet effekt	Flere gode historier vil blive videreformidlet både internt og eksternt.

A2. Kulturmøde

Udflytterbørnehaver på tværs af byens dagtilbud

Mål for indsatsen	Formålet er at skabe mulighed for, at børn med anden etnisk baggrund og børn med dansk baggrund mødes og leger og lærer sammen i mindre grupper.
Målgruppe	Børnehavegrupper fra områder med mange børn med anden etnisk baggrund og børnehavegrupper fra områder med mange børn med dansk baggrund.
Indholdsbeskrivelse	<p>Tre børnehuse fra henholdsvis Vollsmose, Skibhuskvarteret og fra området omkring Hunderup tager dagligt med hver en gruppe på ca. 20 børn til Hestehaven, som ligger i den tidligere flygtningelandsby i Hjallesø.</p> <p>Herudover er der en fast gruppe i Hestehaven.</p> <p>Dette møde med børn på tværs af etniske og sociale grænser har været en stor succes.</p> <p>Det kan overvejes at afprøve mulighederne for flere lignende projekter, såfremt man kan finde et værested indeholdende de faciliteter, der er nødvendige for at blive godkendt til dagtilbudsformål.</p> <p>Udflytterstedet skal være sådan indrettet, at mange børnehuse kan gøre brug af stedet og faciliteterne</p> <p>Det vil sige, at børn med meget forskellige etniske og sociale baggrunde fra kommunens børnehuse kan mødes eksempelvis 1 gang om ugen til fælles aktiviteter og udvikling.</p> <p>Ordningen kræver.</p> <ul style="list-style-type: none"> * oprettelse af et udflyttersted egnet til formålet * oprettelse af en busordning med busser egnet til transport af børn.
Mulige risikofaktorer/ulemper	
Forventet effekt	At børnenes forståelse af mangfoldigheden styrkes og at deres erfaringer bruges videre i deres skolegang.

Kulturmøde

Forpligtende netværk på tværs af skoler i byen

Mål for projektet	<p>Målet er, at eleverne i folkeskolerne mødes, etablerer kendskab og muligvis venskab mellem og på tværs af forskellige skoler. Det er vigtigt, at dette sker ud fra aktiviteter, der i sig selv har et formål og ikke har integration alene som formål.</p> <p>Mødet mellem børn og unge på tværs af køn, alder etnicitet og social baggrund er vigtigt i forhold til at understøtte den samfundsmæssige sammenhængskraft.</p>
Målgruppe	Udvalgte skoler i kommunen – hvor skolerne 'parres' to og to i en fast flerårig aftale.
Indholdsbeskrivelse	<p>Ved forskellige elevaktiviteter skal der etableres kendskab, netværk og venskab mellem klasser og skoler. Det er understreget i flere høringsvar, at kulturmødet skal tage udgangspunkt i meningsfulde aktiviteter. Dette skal tænkes ind i en konkretisering af denne indsats.</p> <p>Skolelederne forpligtes på aftalen og aftalen indgår som selvstændig del af kontrakten mellem skoleleder og skolechefen.</p> <p>Eksempler på forpligtende netværk kunne være:</p> <ul style="list-style-type: none"> A) Kontakt mellem klasserne og skolerne på 3. klassetrin (eller SFO) ved fælles tværgående heldags sports-/legearrangementer. B) Undervisningsforløb med interkulturelt indhold, hvor klasserne besøger hinandens skoler, klasselokaler og hinandens lokalområder. C) Kontakt mellem to klasser, hvor der etableres elektroniske møderum, hvor eleverne kan udveksle beskeder, skrive sammen og evt. indgå aftaler. D) Lærere i involverede venskabsklasser kunne forsøge sig som gæstelærere i hinandens klasser. <p>De pågældende skolers lærere med særlige kvalifikationer mht. dansk som andetsprog og kulturmødeaktiviteter inddrages i fornødent omfang.</p> <p>Det er dog op til de enkelte skoler at konkretisere indholdet i netværket.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<p>Det er vigtigt, at kontakten og netværket bliver forpligtigende og tager udgangspunkt i meningsfulde aktiviteter.</p> <p>Det kræver tid og planlægning hos lærere/pædagoger, hvis netværkene skal lykkes.</p>
Forventet effekt	De forpligtende netværk vil øge elevernes kendskab til og anerkendelse af elever med anden baggrund end dem selv – og vil åbne muligheden for venskaber på tværs af traditionelle netværk.

Kulturmøde

Netværk / steder at mødes for unge fra hele kommunen

Mål for projektet	<p>Målet er at understøtte at unge fra forskellige grupper mødes.</p> <p>Gennem et sådan møde vil de unges sociale kompetencer udvikles, så de står bedre rustet til at håndtere en kommende uddannelses- eller arbejdssituation, der er præget af mangfoldighed.</p>
Målgruppe	Alle unge 13 – 18 år i Odense Kommune
Indholdsbeskrivelse	<p>Der er behov for at undersøge mulighederne for at styrke at unge med forskellige etniske baggrunde i mødes i de tilbud, der er rettet imod kommunens unge.</p> <p>Unge har ligesom alle andre mennesker en tendens til at søge fællesskaber, der består af mennesker, der ligner dem selv. Dette styrer i et stort omfang de socialiseringsprocesser, som de unge indgår i – og dermed i sidste ende også de sociale kompetencer, som de unge møder uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet med.</p> <p>Der findes allerede i dag en lang række arrangementer og steder, hvor unge kan mødes. Odense kommune bør satse på at styrkes brugermangfoldighed blandt i allerede eksisterende tilbud, frem for at etablere nye initiativer, med det formål at få mange forskellige unge til at mødes.</p> <p>Det anbefales, at der arbejdes videre med at tiltrække en mangfoldig gruppe af unge i de enkelte tilbud. Ungdomsskolerne og klubberne bør involveres i arbejdet.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	<p>Risikofaktorer kan være:</p> <p>- at det i praksis er meget vanskeligt at påvirke de unges mødemønstre. I forbindelse med udarbejdelsen af inspirationskataloget er der lavet en række spørgeskemaundersøgelser blandt unge i kommunen. Den peger på, at det for unges fællesskaber ikke er så afgørende, hvad de laver, men mere hvem de laver det sammen med.</p>
Forventet effekt	De unges sociale kompetencer styrkes og dermed styrkes deres forudsætninger for deltagelse på fremtidens arbejdsmarked, der vil være præget af mangfoldighed.

A3. Faglige indsatser og læringsmiljø

Tidlig og fokuseret sproglig indsats

Mål for indsatsen	Målet er at det tosprogede barn opnår optimale muligheder for deltagelse og læring i dagpleje, vuggestue og børnehave således at dets læringsmuligheder i skolen optimeres.
Målgruppe	Personalet i dagtilbud 0 – 6 år
Indholdsbeskrivelse	<p>En tidlig indsats skal koncentrerer om den almene pædagogiske indsats.</p> <p>Det er et særligt fokus på det tosprogede barns sprogdudvikling fordi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sproget indgår i det tosprogede barns intellektuelle, følelsesmæssige og sociale udvikling • Sproget er en væsentlig forudsætning for senere læsefærdigheder • Sproget er et redskab for kommunikation • Sproget tilegnes i de relationer som barnet indgår i <p>Der skal være en rød tråd i sprogindsatsen som sikrer en koordineret og faglig funderet indsats fra sundhedspleje, dagtilbud til skole.</p> <p>Den helt tidlige sprogstimulerende indsats i vuggestue og dagpleje er vigtig, da undersøgelser viser, at sprogfattige børn forbliver fattige. Dette er problematisk, da der skal en vis mængde af sprog til for at forstå og udvikle sproget i øvrigt.</p> <p>Den gode sprogpædagogiske praksis tager afsæt i fire nøgleområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Generelle sprogfærdigheder - Situationsuafhængigt sprog - Sproglig opmærksomhed - Erfaring med skrivning og læsning <p>Med den nødvendige viden kan det pædagogiske personale differentiere den sprogpædagogiske indsats indenfor disse fire områder ifht barnets alder og behov.</p> <p>Det konkrete arbejde med udvikling af den tidlige og fokuseret indsats vil ske via pilotprojekter med fokus på, hvad der virker. Den evidensbaserede tilgang er vigtig i forhold til efterfølgende udbredelse til andre institutioner i kommunen.</p> <p>I samarbejde med børnehaveklasserne kortlægges om den fokuserede indsats afspejles i tosprogede børns skoleparathed og læsefærdigheder.</p> <p>Dette kan evt. ske i samarbejde med Center for Børnesprog, SDU.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	

Forventet effekt	Målet er at det tosprogede barn opnår optimale muligheder for deltagelse og læring i dagpleje, vuggestue og børnehave. Dette vil sikre det gode børneliv i dagtilbud og udvikle de nødvendige forudsætninger hos barnet for udbytte af undervisningen i skolen.
------------------	---

Faglige indsatser og læringsmiljø

Udvidelse af behovssundhedspleje for børn med anden etnisk baggrund (10 mdr. - 3 år)

Mål for projektet	<p>At forældrene får viden og forståelse for at barnets sprogudvikling, leg og socialisering er vigtig, for at barnets opvækst, skolegang, læring og uddannelse i Danmark sikres bedst muligt.</p> <p>At forældrene får viden og forståelse for hvad der skal til for at barnet udvikler sunde levevaner med hensyn til mad og bevægelse, tidligt i opvæksten, således at de handler herefter.</p>
Målgruppe	Forældre med børn i alderen 10 mdr. til 3 år, med anden etnisk baggrund end dansk, hvor børnene ikke frekventerer et kommunalt pasningstilbud eller sprogstimuleringsstilbud. Det drejer sig om ca. 100 børn.
Indholdsbeskrivelse	<p>Hjemmebesøg ved sundhedsplejerske ved 15 mdr., 24 mdr. og 33 mdr.'s alderen.</p> <p>Observation og vurdering af barnets generelle udvikling, med særligt fokus på ernæring, motorik og sprog. Der udarbejdes et observationskema. Der udvikles en lille kuffert med sprogstimuleringsmateriale, som forældrene kan låne.</p> <p>Drøftelse af barnets opvækstvilkår og socialisering i Danmark. Stimulering af barnets sproglige udvikling, leg og kontakt med andre børn.</p> <p>Motivering til at barnet kommer i et kommunalt pasningstilbud, hvor det møder dansksprogede børn.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	
Forventet effekt	<p>Børnenes sproglige udvikling er forbedret</p> <p>Færre overvægtige børn ved skolestart.</p> <p>Flere børn i kommunalt dagpasningstilbud</p>

Faglige indsatser og læringsmiljø

En sammenhængende strategi for den sproglige udvikling hos tosprogede børn og unge fra 0 – 18 år

Mål for indsatsen	At fremme og styrke de tosprogede børns og unges sproglige udvikling ved implementering af en stærk og gennemgående strategi, som dækker hele forløbet fra 0 – 18 år.
Målgruppe	Pædagogisk personale i sundhedspleje, dagtilbud, skoler, ungdomsskoler, klubber og ungdomsuddannelser.
Indholdsbeskrivelse	<p>I den faglige sproglige indsats for tosprogede børn og unge sættes særligt fokus på en fortsat progression i børnenes sproglige udvikling, og der sættes fokus på en sammenhængende indsats, hvor overgange mellem fagområder ikke virker som barrierer.</p> <p>Implementering af en sprogstrategi for tosprogede elever og en sproglig udviklingsplan ved afholdelse af temamøder, som inddrager hele det pædagogiske personale dækkende 0 – 18 år.</p> <p>Der sættes fokus på en fortsat progression i elevernes sproglige udvikling og der fokuseres på en sammenhængende og koordineret indsats.</p> <p>En god sproglig udvikling forudsætter viden om betydningen af en sammenhængende indsats hos personalet, har sin baggrund i en strategi, som er kendt af personalet, hvor den enkeltes bidrag til det samlede resultat bliver tydeliggjort.</p> <p>Centrale dele af indsatsen findes allerede som eksisterende indsatser, men der er behov for yderligere sammenknytning af indsatserne.</p> <p>Med afsæt i "På spring til dansk" (Odense Kommunes sprogvurderingsmateriale) ved skolestart fortsættes beskrivelsen i elevplanerne i skolerne, som revideres med særligt fokus på dansk som andetsprog, som selvstændigt fagområde.</p> <p>Elevplaner sammenkædes i udskolingens med elevens uddannelsesplan med inddragelse af UVO vejlederne</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	Manglende lokal forankring. – En top-down model. Behov for klarhed og forenkling, men ikke forsimpning. Behov for god og klar formidling i præsentationen. Ønskeligt med revidering af nuværende elevplanerne.
Forventet effekt	Opbygning af fælles faglige reference og sprog hos hele personalet dækkende 0 – 18 år.

Faglige indsatser og læringsmiljø

Efteruddannelse af personale i dagtilbud og skoler

Mål for indsatsen	Målet at fremme og styrke de tosprogede børns og unges sproglige udvikling ved at opprioritere den sprogstimulerende indsats både i dagtilbud og i skoler.
Målgruppe	Pædagogisk personale i dagtilbud og skoler.
Indholdsbeskrivelse	<p>Viden om nødvendigheden af en god sprogstimulerende praksis, og hvordan denne tilrettelægges og tilbydes børnene, har stor betydning for effekten af sprogstimuleringsindsatsen.</p> <p>Dansk som andetsprog er ikke en del af grunduddannelsen på hverken pædagog- eller lærerseminaret. Derfor er det nødvendigt via efteruddannelse at sørge for, at personalet er klædt på til at varetage denne opgave.</p> <p>På skoleområdet er der allerede iværksat efteruddannelsesforløb med fokus på dansk som andetsprog. Denne indsats foreslås fortsat, gerne udvidet samt sat i sammenhæng med efteruddannelse af personalet i dagtilbuddene.</p> <p>Der bør udarbejdes en plan for efteruddannelsesindsatsen for det pædagogiske personale i dagtilbud og skoler – så der er sammenhæng i indsatserne i forhold til det enkelte barn.</p> <p>Af planen skal bl.a. fremgå:</p> <ul style="list-style-type: none"> - målet med efteruddannelsesindsatsen - omfanget af efteruddannelsesindsatsen - differentiering i forhold til lokalområdernes behov - forankringen decentralt i dagtilbud / skoler <p>Efteruddannelsesindsatsen skal ses i tæt sammenhæng med forslag om samlet sprogplan.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	At efteruddannelsesindsatsen ikke forankres og bruges aktivt i den enkelte institution og på den enkelte skole.
Forventet effekt	At børnehusene og skolerne vil være i stand til at give de tosprogede børn og elever den nødvendige kvalificerede sprogstimulering – og herigennem være med til at styrke børnenes og de unges sproglige, faglige og sociale kompetencer.

Faglige indsatser og læringsmiljø

Efteruddannelse af medarbejdere i Ungdomsskoler og Ungdomsklubber

Mål for projektet	At give medarbejderne redskaberne til at understøtte kulturmødet i klubber og ungdomssklubber
Målgruppe	Medarbejdere i Ungdomsklubber og Ungdomsskoler- herunder både etnisk danske medarbejdere og etnisk minoritetsmedarbejdere.
Indholdsbeskrivelse	<p>For at klæde medarbejderne på til at understøtte børnenes og de unges kulturelle møder foreslås det at afholde en række medarbejderfyraftensmøder for medarbejdere i Ungdomsklubber og Ungdomsskoler.</p> <p>Specifikt for gruppen af etniske minoritetsmedarbejdere skal der udarbejdes et forløb, hvor der sættes fokus på deres viden om det</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	
Forventet effekt	<p>At medarbejderne i hverdagen kan have mere fokus på børn og unges kulturelle møde.</p> <p>At give etniske minoritetsmedarbejdere mulighed for at rekvirere og opdatere viden om det</p>

Faglige indsatser og læringsmiljø

Rekruttering af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk – forslag til pilotprojekt

Mål for projektet	<p>At gøre Odense Kommune til en mangfoldig arbejdsplads (Mangfoldighedsledelse-projektet forankret i Kompetencecenter HR).</p> <p>At sikre, at der i Børn- og Ungeforvaltningen findes medarbejdere med kulturkompetencer, der kan sikre mødet mellem etniske danskere og etniske minoriteter.</p> <p>Succeskriteriet på længere sigt er, at sammensætningen i personalegruppen skal afspejle befolknings sammensætningen i Odense Kommune generelt.</p>
Målgruppe	<p>Det forventes, at rekrutteringsindsatsen både skal vedrøre de potentielle fremtidige medarbejdere og lederne, der ansætter nye medarbejdere.</p> <p>På baggrund af statistikmateriale vil målgruppen blive udvalgt. Forslag:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) skolelærere 2) Pædagoger
Indholdsbeskrivelse	<p>Der skal laves et pilotprojekt, der fokuserer på at ansætte medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk inden for en bestemt faggruppe. Meningen er, at erfaringerne fra dette pilotprojekt skal bruges til senere at rekruttere mere bredt inden for andre faggrupper.</p> <p>Projektet består af to perspektiver:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Fokus på fremtidige medarbejdere på deres uddannelsessteder – en form for kampagne målrettet etniske minoriteter allerede før de bliver færdige 2) Fokus på lederne inden for området for at sikre, at der lægges vægt kompetencer i et bredt perspektiv i forhold til rekruttering. <p>Det forventes, at projektet startes op i efteråret 2008 for at blive implementeret i foråret 2009.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - At der er et fåtal af etniske studerende med minoritetsbaggrund inden for det valgte studie. Det medfører, at rekrutteringsgrundlaget er begrænset. - At det ikke lykkes at få lederne til at se bredt på ansøgerne, hvorfor de etniske minoriteter sorteres fra.
Forventet effekt	<p>Flere ansøgere med anden etnisk baggrund end dansk.</p> <p>Flere ansatte med anden etnisk baggrund end dansk inden for den pågældende faggruppe</p>

Faglige indsatser og læringsmiljø

Særlige fritidsaktiviteter for piger med anden etnisk oprindelse end dansk

Mål for projektet	Målet er at øge andelen af piger med anden etnisk baggrund, der deltager i aktiviteter udenfor skoletiden.
Målgruppe	Piger med anden etnisk baggrund end dansk fra svagt integrerede familier – specielt fra 7. klasse og opefter.
Indholdsbeskrivelse	<p>Der er en særlig udfordring i forhold at inddrage gruppen af piger fra svagt integrerede familier med anden etnisk baggrund – specielt piger fra 7. klasse og opefter - i et aktivt fritidsliv.</p> <p>Erfaringer peger på, at det ofte er netop denne gruppe, der af mange årsager, undlader at deltage.</p> <p>Odense Kommune har allerede i dag gode erfaringer med at lave målrettede indsatser til denne gruppe, men det sker kun meget få steder. Der er derfor behov for at sætte yderligere fokus at f.eks. flere foreninger og fritids- og ungdomsklubber målretter indsatser mod denne gruppe.</p> <p>Det er i planlægningen af fritidsaktiviteterne afgørende at prioritere en særlig tilrettelagt forældredialog for at sikre familiens kontinuerlige opbakning til, at pigerne kan prioritere et aktivt fritidsliv.</p> <p>Ungdomsskolerne og klubberne bør involveres i kortlægningen af behovet og ligeledes være det centrale omdrejningspunkt i implementeringen.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - Aktiviteter, der er legitime for målgruppen at deltage i, er ofte baseret på, at der alene deltager andre piger, hvilket bryder med danske foreningstradition
Forventet effekt	<ul style="list-style-type: none"> - Arbejdet kan styrke pigerne i at kæmpe for retten til at træffe egne valg i forhold til indholdet af deres ungdomsliv og uddannelsesvalg.

Faglige indsatser og læringsmiljø

Samarbejdsprojekter mellem folkeskoler og Ungdomsskoler

Mål for projektet	At styrke normalskolesystemets rummelighed, således at der dæmmes op for udskillelse af elever fra de almindelige folkeskoletilbud.
Målgruppe	Udsatte børn i risiko for at blive udskilt fra normalsystemet
Indholdsbeskrivelse	<p>Nogle folkeskoleelever oplever af den ene eller anden grund at køre træt i det normale skolesystem. Derfor har folkeskoler og ungdomsskolen i Distrikt Tarup etableret et fælles projekt "Pusterummet" Pusterummet er et mini-skoletilbud. Formålet er at tilbyde et helhedsorienteret alternativ til elever (7.-9. klasse), der af den ene eller anden grund er kørt træt i det normale skolesystem og har behov for et pusterum i ca. 3 måneder for senere at kunne afslutte deres folkeskole.</p> <p>Erfaringerne fra "Pusterummet" er meget positive og meget tyder på, at der er behov for et lignende tiltag andre steder. Der skal derfor ske en kortlægning af behovet for Pusterumslignede tiltag andre steder i Odense Kommune. En sådan kortlægning bør ske gennem et samarbejde mellem lokale folkeskoler og ungdomsskolerne.</p> <p>Hvis kortlægningen bekræfter formodningen om, at der er behov for etablering af yderligere Pusterumslignede tiltag andre steder i Odense Kommune, skal mulighederne herfor undersøges nærmere.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	Det er helt afgørende, at de elever, der placeres i Pusterumslignede tiltag, har et klart tilbagevendelses perspektiv. Ellers vil eleverne ikke have effekt af opholdet. Dette kræver, at de involverede aktører har et stærkt blik for den relevante målgruppe.
Forventet effekt	Elever, der på grund af skoletræthed har en risiko for at falde helt ud af den almindelige folkeskole, kan fastholdes i et normalsystem. Dermed har eleverne en større chance for at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Faglige indsatser og læringsmiljø

Bedre information og dialog om uddannelses- og erhvervsvalg samt samarbejde med erhvervslivet

Mål for projektet	<p>Et væsentligt element i at understøtte børn og unge til at blive aktive medborgere er, at de sikres tilknytning til arbejdsmarkedet i deres voksenliv. En varig tilknytning til arbejdsmarkedet sikres bedst igennem uddannelse.</p> <p>Derfor er målet, at 95 procent af en ungdomsårgang på sigt skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Dette gælder også for de unge, der har en anden etnisk baggrund end dansk.</p>
Målgruppe	Gruppen af unge med anden etnisk baggrund, der er i risikozonen for ikke at påbegynde eller færdiggøre en ungdomsuddannelse.
Indholdsbeskrivelse	<p>Der skal etableres et samarbejde omkring gruppen af udsatte etniske unge og indsatsen omkring uddannelse til alle (ungestrategien).</p> <p>Det er vigtigt, at der er særskilt fokus på, om særlige indsatser, der iværksættes for at øge andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse også er dækkende for gruppen af udsatte etniske unge.</p> <p>Det kan være behov for indsatser for de udsatte etniske unge, der har forladt eller snart forlader folkeskolen med dårlige faglige og sociale kompetencer.</p> <p>Desuden kan der være behov for at se nærmere på de skoletilbud, der er til rådighed for de unge, der er i risikogruppen.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	Der kan være risiko for, at gruppen af udsatte etniske unge overses i arbejdet med den langsigtede integrationsindsats, hvor der er fokus på tidlig indsats i dagtilbud og skoler – og i arbejdet med at sikre Uddannelse til Alle.
Forventet effekt	<p>Et særligt fokus på gruppen af etniske unge i risikozonen skal sikre, at flere unge med anden etnisk baggrund gennemfører en ungdomsuddannelse.</p> <p>Det er således nødvendigt at løbende at følge op på de unges tilknytning til og gennemførelse af en ungdomsuddannelse.</p>

A4. Tiltag for gruppen af børn og unge med særlige behov

Metodeudvikling til behandling af eksempelvis traumatiserede børn og unge

Mål for projektet	<p>Målet for projektet er, at familiebehandlere i familiehusene bliver bedre rustet til at støtte, hjælpe og behandle traumatiserede børn og deres forældre, således at forældrene bliver bedre i stand til at varetage rollen som forældre.</p> <p>Forældrene skal blive i stand til at sørge for, at deres børn kommer i skole og daginstitution. De skal forstå vigtigheden af, at børnene bliver integreret i det danske samfund og skal forstå hvor vigtige de er som forældre i forhold til at understøtte deres børn.</p>
Målgruppe	<p>Den primære målgruppe for metodeudviklingsprogrammet er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Familiebehandlere i familiehusene • Tolke <p>Sekundær målgruppe for metodeudviklingen er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialrådgivere i arbejdsmarkedsforvaltningen • Socialrådgivere i Børn- og Ungesocialrådgivningen • Pædagoger • Lærer • Psykologer fra PPR
Indholdsbeskrivelse	<p>Metodeudviklingsprojektet laves som et forsøgsprojekt, hvor der tages udgangspunkt i 8 konkrete familiers problemstillinger. Undervisningen skal tage afsæt i - og understøtte arbejdet med familierne i praksis.</p> <p><u>Elementer i undervisningen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Indføring i flerfamilieterapiens teori og metode • Omsætning af metode til praksis • Undervisning i netværksmetode med flere familier • Undervisning i brug af video i behandlingsarbejdet • Undervisning i og udvikling af effektmålingsredskaber • Undervisning af tolke og brug af tolke
Mulige risikofaktorer/ulemper	At familierne ikke ønsker at deltage i et forsøgsprojekt.
Forventet effekt	At forældrene bliver bedre i stand til at støtte og hjælpe deres børn, således at børnene "frisættes" til at udvikle sig og ikke er underlagt forældrenes problemer i forhold til deres/familiens traumer.

Tiltag for gruppen af børn og unge med særlige behov

Etniske unge i job

Mål for projektet	<p>At målrette en arbejdsmarkedsrettet vejledningsindsats for, at få socialbelastede unge med anden etnisk baggrund i praktik/job i erhvervslivet og / eller i uddannelse og derefter fastholde dem i uddannelse og job.</p> <p>Opbygge et netværk af virksomheder, der vil indgå i et tæt samarbejde om at skabe praktikpladser / lærepladser / job til unge med komplekse problemer.</p> <p>Sikre overgangen fra barndom til voksentilværelsen for den enkelte unge i tæt samarbejde med familien, erhvervslivet/uddannelsesinstitutioner og fritidsnetværket og mellem Børn- og Ungeforvaltningen og Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen.</p>
Målgruppe	Socialt belastede unge med anden etnisk baggrund i alderen 15 til 25 år, som er karakteriseret ved manglende eller dårlige skolekundskaber, dårlige sociale forhold i familien og som er droppet ud af almene skole/uddannelsessammenhænge.
Indholdsbeskrivelse	<p>Ansættelse af jobvejleder med grundig kendskab til arbejdsmarkedet og med kontakter til firmaer, som vil påtage sig et socialt ansvar.</p> <p>Hoved opgaver.</p> <ul style="list-style-type: none"> - At opsøge virksomheder. - Skaffe og formidle praktikpladser. - Sikre samarbejde på tværs af forvaltninger. - Sikre bæredygtig kontakt og samarbejde mellem projektmedarbejder, den unge, familien og fritidsnetværket. - At sikre samarbejde med uddannelses institutioner <p>De unge er præget af: Misbrug og kriminalitet, massive dårlige sprog og skolekundskaber, udadreagerende adfærd, dårlige sociale forhold i familien herunder omfattende misbrug, kriminalitet og sygdom. Derudover lever familierne på overførelsesindkomst og har dårlige sproglige kundskaber.</p> <p>Hvis de unges ikke tilbydes en ekstraordinær indsats vil de ikke få mulighed for at bryde det negative mønster.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	Risikofaktorer kan være, at nogle af de unge menneskers problemer er så omfattende, at de fortsat vil falde tilbage på deres misbrug eller andet.
Forventet effekt	Sikre fastholdelse af de unge i praktik og uddannelsesforløb. Sikre overgang fra barndom til voksen livet. Sikre tæt samarbejde med familien og netværk. Sikre samarbejde på tværs af forvaltninger.

B. Lokalområder med overvejende flertal af børn og unge med anden etnisk baggrund

B1. Forældre, kommunikation og dialog

Se hele kommunen

B2. Kulturmøde

Vuggestuepladser i områder med mange børn med anden etnisk baggrund

Mål for projektet	<p>Etablering af flere vuggestuepladser for at tiltrække etnisk danske forældre og børn til områder med et flertal af familier med anden etnisk baggrund.</p> <p>Målet er, at børnene og forældrene via dagtilbuddet understøttes i kulturmødet og efterfølgende vil være mere åbne for, at deres barn frekventerer en skole, der har en mangfoldig sammensætning af børn med dansk baggrund og børn med anden etnisk baggrund.</p>
Målgruppe	<p>Forældre i Odense Kommune, der ønsker en vuggestueplads til deres barn.</p> <p>Med henblik på at forbedre mulighederne for integration, bør de nyetablerede vuggestuepladser hovedsagligt være forbeholdt etnisk danske børn.</p>
Indholdsbeskrivelse	<p>I forbindelse med kapacitetsplanen på småbørnsområdet er der overvejelser omkring at udvidet antallet af pasningspladser med vuggestuepladser. I den forbindelse ønskes der fokus på, om kapacitetsplanen ligeledes kan understøtte kulturmødet for de yngste børn.</p> <p>I et vist omfang er det muligt at udvide/ændre eksisterende børnehuse med etablering af vuggestuegrupper.</p> <p>En forudsætning for etablering er, at der er ledig kapacitet i eksisterende børnehuse, hvor børnehavepladser kan omdannes til vuggestuepladser eller, at der bevilges økonomiske ressourcer til udvidelse af rammerne af eksisterende børnehuse.</p> <p>Der er tegn på, at der i øjeblikket er et faldende børnetal i Vollsmose.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<p>At danske forældre ikke ønsker at benytte sig af vuggestuepladser i eksempelvis Vollsmose grundet eksempelvis fysisk afstand.</p>
Forventet effekt	<p>Det forventes, at børnehuse i områder med et overvejende flertal af børn med anden etnisk baggrund på sigt vil kunne tiltrække flere danske børn ved etableringen af vuggestuepladser.</p>

Kulturmøde

Ved tilvalg af dagtilbud udenfor skoledistrikt – tilbud om plads på tilhørende skole

Mål for projektet	At understøtte forældre med anden etnisk baggrund, der på grund af behov for f.eks. sprogstimulering ønsker pasnings- og skoletilbud i et andet distrikt med overvejende flertal af danske børn.
Målgruppe	Børn og forældre med anden etnisk baggrund
Indholdsbeskrivelse	<p>De tilbud, der bliver givet forældre til børn med behov for dagtilbud og skole bliver i dag, som udgangspunkt, tilbudt indenfor eget skoledistrikt. Dette medfører, at mange børn med anden etnisk herkomst modtager et pasningstilbud i deres eget bopælsmiljø hvor der som regel er et meget lille antal etnisk danske børn.</p> <p>Der bør undersøges muligheder for, at forældre med børn af anden etnisk herkomst kan opprioriteres i pladsanvisningens opskrivningslister, såfremt forældrene ønsker deres barn i et dagtilbud, der ligger udenfor deres eget skoledistrikt.</p> <p>Det bør være en forudsætning at barnet, når det når skolealderen, kan tilbydes en skoleplacering i samme distrikt.</p> <p>En opprioritering på pladsanvisningens opskrivningslister samt mulighed for at reservere pladser på anden skole end distriktsskolen kræver en lovgivningsmæssig afklaring og efterfølgende en lokal politisk beslutning.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	<p>At lovgivningen ikke giver mulighed for reservation af pladser i dagtilbud og skoler.</p> <p>At forældre med anden etnisk baggrund ikke tilvælger andet dagtilbud / skole, hvis eksempelvis afstanden er for stor.</p>
Forventet effekt	At flere dagtilbud og skoler vil afspejle Odense Kommunes mangfoldige befolknings sammensætning.

B3. Faglige indsatser

Nednormering i dagtilbud med høj andel af tosprogede børn (efter socioøkonomiske faktorer)

Mål for indsatsen	Målet er, at give børnehuse, hvor andelen af tosprogede børn hvis livsvilkår derudover er præget af flere risikofaktorer, flere ressourcer til at kvalificere den daglige pædagogiske praksis.
Målgruppe	Børnehuse som modtager børn omfattet af alle risikofaktorer og hvor majoriteten af børnene er tosprogede.
Indholdsbeskrivelse	<p>Det er ikke i sig selv en risikofaktor at være tosproget, men bliver det, hvis der samtidig er tale om en akkumulering af andre risikofaktorer.</p> <p>I forbindelse med helheds- og kvarterløftplanen for Vollsmose blev der foretaget en nednormering på i alt 55 børn i børnehuse i området, således at der blev passet færre børn med det samme antal personaler. Finansieringen af denne nednormering stoppede med udgangen af 2007.</p> <p>Nednormeringen har givet personalet mere tid til at arbejde med forebyggelse, sproglig udvikling, udvidet forældresamarbejde og udvikling af færdighedsmæssige og sociale kompetencer rettet mod, at børnene bliver skoleparate.</p> <p>Nednormeringen har været fordelt til børnehuse med stor andel af tosprogede børn ud fra subjektive vurderinger.</p> <p>Vurderingen af behovet for nednormering bør i fremtiden ikke være geografisk men behovsstyret. Nednormeringen bør derfor tildeles på baggrund af objektive kriterier som f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> Børn af familier, som er dårligt økonomisk stillet Børn af familier, som har ringe uddannelsesmæssig baggrund Børn af familier, som har ringe tilknytning til arbejdsmarkedet Børn, der har sproglige eller sociale vaskeligheder <p>Nednormering bør tildeles udviklingsorienteret, tidsbegrænset og med aftalte mål og evalueringskrav. Det giver mulighed for lokale variationer i tiltagene og efterfølgende videndeling.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	
Forventet effekt	At børnehuse med mange tosprogede børn med flere risikofaktorer får mulighed for at kvalificere og udvikle den pædagogiske praksis pga. færre børn.

Faglige indsatser

Modersmålsbaseret tilgang til læring

Mål for projektet	Målet er at fremme tosprogede elevers samlede udbytte af skolegangen ved at nyttiggøre elevernes modersmål i normalundervisningen og ved særskilt at tilbyde undervisning i modersmål i indskolingen.
Målgruppe	Tosprogede elever i folkeskolens 0. – 4. klassetrin
Indholdsbeskrivelse	<p>Der kan udarbejdes en sprogstrategi for skoleområdet i forhold til elever med et andet modersmål end dansk.</p> <p>En sprogstrategi skal beskrive formål, omfang og metoder for en særlig modersmålsbaseret tilgang til almene skolefærdigheder i indskolingen for elever med et andet modersmål end dansk.</p> <p>Undervisningsforløb skal rette sig mod de fælles mål for den lovbestemte modersmålsundervisning (gældende for EU og de nordiske lande), de fælles mål for dansk som andetsprog og de fælles mål for dansk, som de fremstår af Undervisningsministeriets respektive faghæfter.</p> <p>Der skal etableres lokale (skolebaserede/teambaserede) udviklingsforløb og efteruddannelse for lærerne og andet pædagogisk personale. I udviklingsforløbene bør indgå overvejelser omkring sammenhæng til elevplaner samt Odense Kommunes sprogvurderingsmateriale for tosprogede førskolebørn "På spring til dansk.</p> <p>Der ansøges om udviklingsmidler ved centrale puljer ved Undervisningsministeriet og ved Ministeriet for Flygtninge, Integration og Indvandrere.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<p>Det kan være vanskeligt at skaffe kvalificerede lærere, som både mestrer modersmål og har indsigt og interesse for pædagogik for elever på pågældende klassetrin.</p> <p>Der findes betydelige sproglige variationer indenfor sprogområde. (eksempelvis arabisk)</p> <p>Der kan være risiko for uhensigtsmæssig fastholdelse af tosprogede elever på skoler med flertal af tosprogede elever, hvor den specialiserede modersmålslærerressource vil være placeret.</p>
Forventet effekt	<p>At tosprogede elever fremviser forbedrede resultater ved tests og evalueringmateriale.</p> <p>Øget forståelse for sproglig mangfoldighed hos sproglige og etniske minoriteter og hos den dansksprogede majoritet.</p> <p>Flere forældre til tosprogede elever vil føle inklusion og anerkendelse i folkeskolen og deltage aktivt i forældresamarbejdet.</p> <p>Der vil ske en tilgang til de kommunale folkeskoler fra etniske private</p>

	friskoler.
--	------------

Faglige indsatser

Heldagsskoler 0.- 6. klasse i skoler med overvejende flertal af børn med anden etnisk baggrund

Mål for projektet	<p>Der ønskes en videreførelse samt udvidelse af heldagsskolen til også at omfatte 4.-6. klassetrin, hvor undervisningen udvides til 40 ugentlige lektioner.</p> <p>Målet er, at give eleverne et bedre udbytte af deres skolegang ved at skabe rum og tid til at arbejde med elevernes faglige og sociale kompetencer.</p> <p>Erfaringerne viser, at gode faglige kvalifikationer i grundskolen er en væsentlig forudsætning for at gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse.</p>
Målgruppe	0.- 6. klasseelever fra Abildgaardskolen, Humlehaveskolen og H.C. Andersenskolen.
Indholdsbeskrivelse	<p>Den eksisterende heldagsskole for 0.-3. klassetrin på Humlehaveskolen, Abildgaardskolen og H.C. Andersenskolen ønskes permanentgjort og udvidet til også at omhandle 4.-6. klassetrin.</p> <p>Heldagsskolen indebærer udvidet, obligatorisk undervisningstid med i alt 40 ugentlig undervisningslektioner. Skoledagen forlænges med undervisning og undervisningsrelaterede aktiviteter og organiseres, så der skabes en varieret dag for eleverne.</p> <p>Den udvidede undervisningsdag skal supplere og styrke elevernes nuværende skolegang.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	
Forventet effekt	Med udgangspunkt i de allerede indhøstede erfaringer fra heldagsskolen for 0.-3.klasse så forventes det, at den udvidede skolegang vil give eleverne grundlæggende bedre faglige og sociale kompetencer. Eleverne skal sikres kompetencer, der giver dem mulighed for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse

Faglige indsatser

Ekstra støtte til foreninger, der arbejder med udsatte børn og unge med anden etnisk baggrund

Mål for projektet	At styrke udvalgte foreningers forudsætninger for at rumme udsatte etnisk minoriteter
Målgruppe	Foreninger med særlige forudsætninger for at arbejde med udsatte unge
Indholdsbeskrivelse	<p>I forhold til udvalgte grupper af børn og unge med anden etnisk baggrund oplever flere foreninger, at der stilles krav, som er svære at løse via frivillige medarbejdere. Konsekvensen er, at mange foreninger ikke ser sig i stand til at håndtere denne gruppes særlige behov og dermed inkludere dem i foreningslivet.</p> <p>Foreninger understøttes gennem et tæt og systematisk samarbejde med ungdomsskolerne og klubberne. Gennem dette samarbejde er der mulighed for at udvikle en koordineret og helhedsorienteret tilgang til fritidslivet for udsatte børn og unge med anden etnisk baggrund.</p> <p>Foreningerne skal understøttes gennem råd, vejledning og eventuelt tilbud om uddannelse af ledere. Desuden bør der oprettes en pulje som relevante foreninger kan søge ekstraordinær støtte i.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - På trods af den ekstra støtte er der en risiko for, at foreningerne ikke magter at fastholde foreningens 'almindelige' frivillige og brugere sideløbende med de udsatte grupper - Sådanne indsatser er bekostelige, hvis de skal lykkes. Det kan måske være vanskeligt for andre foreninger, at acceptere at arbejdet med de udsatte unge prioriteres - De udsatte unge kommer ikke til at opleve foreningens verden på ordinære vilkår og dermed er der en risiko, at dele af den integrerende indsats fortaber sig grundet den ekstraordinære indsats.
Forventet effekt	<ul style="list-style-type: none"> - For den mest udsatte del af målgruppen, vil det at stifte bekendtskab med foreninger i et eller andet omfang, kunne dæmme op nogle af de handlinger, der skader den unges fremtidsperspektiver. - For den mindst udsatte del af målgruppen, vil det at stifte bekendtskab med foreninger i et eller andet omfang, kunne tilbyde dem handlemuligheder, der er medvirkende til at gøre dem mindre udsatte.

Faglige indsatser

Udvikling af metoder til bedre samarbejde mellem kommunen og frivillige foreninger om integration

Mål for projektet	Målet er, at løfte de frivillige foreningers forudsætninger for at rekruttere og fastholde etniske minoriteters som medlemmer, brugere og frivillige gennem et styrket samarbejde mellem kommune og foreninger.
Målgruppe	Foreninger, der i forvejen har særlige forudsætninger og et eget ønske om at tiltrække etniske minoriteter som medlemmer, brugere og frivillige. Foreninger, der opererer i udkanten af områder med høj koncentration af etniske minoriteter, bør have et særligt fokus.
Indholdsbeskrivelse	<p>Udgangspunktet bør være et tæt samarbejde mellem en lokal kommunal aktør (f.eks. ungdomsskole eller en klub) og en lokal forening.</p> <p>Samarbejdet bør have et overordnet strategisk karakter, hvor der igennem en længerevarende samarbejdsaftale aftales, at den kommunale aktør støtter systematisk op om en række funktioner i foreningen. Denne konkrete støtte kunne være:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Administrative opgaver som fundraising, regnskab, ansøgninger, mv. - Udvikling af foreningens synlighed overfor målgruppen (f.eks. netværkskontakter ind i miljøer hvor de etniske minoriteter kommer) - Facilitere samarbejdsflader med stakeholders i etniske minoritetsmiljøer - Sikre at frivillige ledere uddannes og motiveres til arbejdet - Sikre at der den nødvendige kapacitet til social kontrol, således at foreningens traditionelle medlemmer og frivillige ikke føler sig fremmedgjort over for deres egen forening. - Økonomisk støtte til særlige aktiviteter <p>For på denne måde at styrke foreningens fodfæste og forudsætninger for at indarbejde etniske minoriteter som medlemmer, brugere og frivillige.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - At offentlige aktører (i et eller andet omfang) kommer til at drive 'private' foreninger
Forventet effekt	<ul style="list-style-type: none"> - Foreningerne over tid bliver bedre til at rumme etniske minoriteter, og dermed styrker foreningens langsigtede eksistensberettigelse - Etniske minoriteter stifter kendskab med dansk foreningskultur og derigennem lærer at tage ansvar for både sit eget liv og det forpligtigende fællesskab

Faglige indsatser

Rollemodeller

Mål for projektet	Målet er at skabe rollemodeller, der positivt kan påvirke udsatte børns og unges sociale og kulturelle kompetencer.
Målgruppe	Børn og unge med anden etnisk baggrund, der kommer fra svagt integrerede familier.
Indholdsbeskrivelse	<p>Erfaringer peger på, at positive rollemodeller er et effektivt redskab i indlæring af sociale og kulturelle kompetencer.</p> <p>Ved at lade f.eks. velfungerende, positive unge tage hånd om andre (lidt yngre) unge opnås en dobbelt effekt.</p> <p>For det første påvirkes den lidt yngre unge i en positiv retning under udviklingen af de grundlæggende værdier og kompetencer.</p> <p>For det andet trænes rollemodellen i at varetage uformel ledelse og ansvar, hvilket bidrager positivt til en ressourcebaseret udvikling af de unges lokalområde.</p> <p>Rollemodeller benyttes allerede i dag. Eksempelvis benyttes rollemodellerne i fritids- og ungdomsklubberne, hvor der ansættes klubmedarbejdere, der afspejler klubbernes målgrupper.</p> <p>Rollemodellen kan tilpasses til mange andre områder – i dette tilfælde til børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk.</p> <p>Det er afgørende, at rollemodellerne har en reel funktion, så vedkommende har en regulær platform at virke fra. Denne tilgang betyder, at man må have fokus på at synliggøre de mange succeser, der findes blandt f.eks. unge etniske minoriteter.</p> <p>Det foreslås, at der arbejdes videre med at videreudvikle konceptet om og anvendelse af rollemodeller.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - Det kan være vanskeligt, at koble rollemodeller med de, der har behov for en rollemodel. - Det kan være vanskeligt, at overbevise unge, der har behov for en rolle model, om at de har behovet. - Koblingen med rollemodellen kan virke stigmatiserende. - Forholdet kan være vanskeligt at opretholde over tid. Og det er kun over tid rollemodellen har en positiv effekt
Forventet effekt	<ul style="list-style-type: none"> - Den unge, der får en rollemodel, støttes til at tage mere hensigtsmæssige valg - Rollemodellen får en indsigt i de yngres vanskeligheder med tilværelsen, hvilket styrker solidaritetsfølelsen, det demokratiske sindelag og lederegenskaberne.

B4. Tiltag for gruppen af unge med særlige behov

Familieklasser

Mål for projektet	Målet er, at styrke udsatte børns og unges tilknytning til og udbytte af skolen igennem inddragelse af forældre i et tæt forpligtende forløb.
Målgruppe	<p>Udsatte elever og forældre til udsatte elever (herunder udsatte tosprogede elever) på udvalgte skoler i kommunen.</p> <p>Udsatte elever, som beskrives som urolige, mangler anerkendelse af læreres/pædagogers autoritet, har koncentrationsbesvær og generelt har mangelfulde kompetencer i forhold til at være elev i en skole.</p>
Indholdsbeskrivelse	<p>Familieklasser er klasser, hvor eleverne et par gange om ugen har mor eller far med i skolen. Eleven er i resten af tiden fortsat tilknyttet egen klasse og arbejder med de samme opgaver som resten af klassen.</p> <p>Familieklasser er rettet mod elever med særlige vanskeligheder – herunder også tosprogede elever med særlige vanskeligheder.</p> <p>Elever deltager i en familieklasse i en afgrænset tidsperiode. Formålet er, at skolen i tæt samarbejde med forældrene hjælper med at få eleverne til at ændre adfærd, mens forældrene får hjælp til, hvordan de bakker om elevernes skolegang.</p> <p>Etablering af familieklasser på en eller flere skoler vil kræve efteruddannelse af personalet med henblik på tilegnelse af de særlige metoder, der anvendes. Evt. kan der etableres et efteruddannelsesforløb lokalt i Odense, hvis familieklasser indføres på flere skoler.</p> <p>Det bør analyseres, om der kan etableres lignende tilbud til forældre til børnehavebørn, som en tidlig forebyggende indsats.</p> <p>Generelt bør der vurderes på mulighed for sammenkobling med forældres aktiveringstilbud, hvis de er udenfor arbejdsmarkedet. Eksempelvis samarbejde med SAF omkring forældre i matchgruppe 4 og 5.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<p>At elever med specialundervisningsbehov bliver fejlvisiteret.</p> <p>For stor og uhensigtsmæssigt forældreinddragelse i skolens liv, hvor det kan være vanskeligt at afgrænse forældreopgaven i forhold til undervisningsopgaven.</p>
Forventet effekt	<p>Forbedret skolegang og forbedrede undervisningsvilkår på skoler med vanskeligt stillede familier.</p> <p>Øget tilknytning af vanskeligt stillede tosprogede elever til normalklasserne.</p>

C. Lokalområder med en næsten ligelig fordeling af børn og unge med etnisk dansk og anden etnisk baggrund

C1. Forældre, kommunikation og dialog

Se hele kommunen

C2. Kulturmøde

Aktiv brug af pladsanvisning ved fordeling af børn til pasningstilbud

Mål for projektet	Målet med en aktiv fordeling af børn indenfor børneinstitutionen er, at de enkelte børnehuse i højere grad kommer til at afspejle lokalområdets befolknings sammensætning.
Målgruppe	Børneinstitutioner, hvor der opleves store forskelle i børnehusenes andel af børn med anden etnisk baggrund og dansk baggrund.
Indholdsbeskrivelse	<p>Når forældre i dag får anvist en plads på daginstitutionens område får de anvist plads i et børnehus så vidt muligt efter forældrenes ønsker.</p> <p>Den nye struktur på dagtilbudsområdet i Odense Kommune har medført, at det enkelte børnehus nu er en del af en børneinstitution i deres geografiske område. Der er tilknyttet mellem 3 og 7 børnehuse pr. børneinstitution men én institutionsleder for området og en daglig leder i det enkelte børnehus.</p> <p>Indenfor mange børneinstitutioner kan der i dag fra det ene børnehus til det andet være meget stor forskel på andelen af børn med anden etnisk baggrund i forhold til etnisk danske børn.</p> <p>For at opnå en mere ligelig fordeling af børn på tværs af etnicitet kan det fremadrettet efter aftale med pladsanvisningen undersøges, om der kan anvises plads til børneinstitutionen i stedet for til det enkelte børnehus.</p> <p>Herefter kan institutionslederen i samarbejde med daglig leder placere børnene, hvor det er mest hensigtsmæssigt.</p> <p>Der skal fortsat tages hensyn til søskendekriterier, særlige hensyn til barnet og særlige geografiske forhold.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	<p>Forslaget vil begrænse den valgfrihed som forældre kender i dag.</p> <p>Det er dog muligt at gøre ændringen så fleksibel, at det hovedsageligt er i børneinstitutioner, hvor børnehuse i dag oplever stor variation i antallet af børn med anden etnisk baggrund, at institutionslederen vil være aktiv i fordelingen af børn mellem børnehuse.</p>
Forventet effekt	At store forskelle i andelen af børn med anden etnisk baggrund udlignes mellem 'nabo-børnehuse', så børnehuse i højere grad kommer til at afspejle lokalområdets befolknings sammensætning.

Kulturmøde

Udligning af forskelle i tosprogsandel på naboskoler

Mål for projektet	<p>I områder med to eller flere skoler med store forskelle i den procentuelle andel af tosprogede elever, skal der udvikles og iværksættes redskaber, der kan udligne forskellene.</p> <p>Der ønskes en fordeling af etnisk danske børn og børn med etnisk minoritetsbaggrund, så skolerne afspejler fordelingen i lokalområdet.</p> <p>Målet er, at flere af byens skoler kommer til at afspejle lokalområdets mangfoldighed og sammensætning af elevgruppen, således at børn og unge via deres skolegang understøttes i kulturmødet og opbygger inkluderende læringsmiljøer.</p> <p>At nært beliggende skoler forsøger at løse integrationsopgaven som en fælles opgave</p>
Målgruppe	Folkeskoler i lokalområder, hvor tosprogsprocenten er meget uensartet mellem naboskoler.
Indholdsbeskrivelse	<p>Der ønskes igangsat et analysearbejde i samarbejde med berørte skoler med henblik på at finde tiltag, der kan fremme en mere ligelig fordeling af tosprogede elever på skolerne.</p> <p>I analysearbejdet skal indgå overvejelser omkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yderligere brug af distriktsændringer. Evt. i sammenhæng med andre indsatser – jf. eksempelvis branding, magnetskolestrategi, reservation af pladser mv. - Muligheder for fælles indskrivning på to eller flere skoler / sammenlægning af skoledistrikter således, at skolernes elevgrundlag afspejler lokalområdet. Evt. sammenlægning af overbygningsklasser. <p>En ændret fordeling af tosprogede elever mellem skolerne vil kræve efteruddannelse af lærere i dansk som andetsprog på skoler, der p.t. ikke har faglighed i forhold til undervisning af tosprogede elever.</p> <p>Der er opmærksomhed på, at lovgivningen på området er under ændring. Undervisningsministeriet skal derfor høres i forhold til muligheder og begrænsninger.</p> <p>Analysearbejdet skal lede frem til, at der kan iværksættes forsøg fra skoleåret 2009/10.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - at lovgivningen ikke understøtter forsøgene - at det frie skolevalg vil gøre det vanskeligt at fordele eleverne som ønsket - at flere forældre vil vælge privatskoler, hvis deres barn ikke indskrives på den ønskede skole.
Forventet effekt	Såfremt forsøgsordningerne har den ønskede virkning, forventes det, at forsøgene kan spredes til flere skoler og samlet give en mere ensartet fordeling af børn med anden etnisk baggrund på kommunens skoler og dermed fremme kulturmødet.

Kulturmøde

Fastholdelse af distriktets elever (aktivt tilvalg / branding / magnetskolestrategi)

Mål for projektet	<p>Målet er via en fagligt indsats at fastholde distriktets elever, så lokalområdets beboersammensætning afspejles i skolens elevgrundlag.</p> <p>Flere skoler vil herigennem komme til at afspejle mangfoldigheden i lokalområdet og vil dermed understøtte kulturmødet.</p>
Målgruppe	Folkeskoler i lokalområder, hvor der p.t. opleves problemer i forhold til at fastholde danske elever / forældre på distriktsskolen på grund af skolens tosprogsandel.
Indholdsbeskrivelse	<p>Der ønskes en styrkelse af distriktsskolen i områder, hvor primært danske forældre / elever fravælger skolen.</p> <p>Der skal udarbejdes løsningsforslag til og indsatser i forhold til at fastholde distriktets elever på den lokale folkeskole. Løsningsforslag og indsatser skal udarbejdes i samarbejde med de konkrete skoler, som omfattes af indsatsen.</p> <p>Der skal indgå overvejelser omkring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indsats, der kan gøre skolerne mere attraktive (magnetskolestrategi) igennem fokus på et fagligt løft via et øget timetal. Skolens timetal øges for bestemte årgange / klassetrin – eksempelvis til 30 ugentlige lektioner for 0.-3. klasserne. De berørte skoler skal individuelt formulere den udvidede undervisningstid ud fra: hvilke årgange, målsætning for den udvidede undervisningstid samt evaluering/opfølgning på den udvidede undervisningstid - Indsatser, der kan gøre skolerne mere synlige i lokalområdet. "Branding" af skolen, så forældrene bliver mere bevidste om; hvad deres lokale folkeskole står for, hvad skolegang i barnets nærmiljø betyder og hvorledes en folkeskoles mangfoldighed kan styrke den enkelte elevs udbytte. <p>Forskellige strategier og løsningsforslag bør implementeres som forsøg fra skoleåret 2009/10.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	At de danske forældre fortsat vil fravælge skolen på grund af usikkerhed omkring andelen af tosprogede elever.
Forventet effekt	At skolegang understøtter kulturmødet mellem etniske minoritets børn og unge og etnisk danske børn og unge.

C3. Faglige indsatser og læringsmiljø

Se under B3: Nednormering, Modersmålsbaseret tilgang til læring, Udvikling af metoder og Ekstra støtte til foreninger

C4. Tiltag for gruppen af børn og unge med særlige behov

Se under B3.

D. Lokalområder med flertal af børn og unge med etnisk dansk baggrund

D1. Forældre, kommunikation og dialog

Se hele kommunen

D2. Kulturmøde

Reservere pladser på skoler med få to-sprogede elever

Mål for indsatsen	For at fremme kulturmødet er målet en mere ligelig fordeling af et- og tosprogede elever på folkeskolerne i Odense Kommune
Målgruppe	Tosprogede elever i skoledistrikter med meget høj andel af tosprogede elever på distriktsskolen.
Indholdsbeskrivelse	<p>Der reserveres pladser til tosprogede elever på skoler med få tosprogede elever. Der hentes inspiration fra Københavns kommune, der fra skoleåret 2006/07 har arbejdet på en mere ligelig fordeling af tosprogede elever på de københavnske folkeskoler.</p> <p>To initiativer for en anden fordeling af tosprogede elever:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tosprogedes forældres frivillige tilvalg af skoler med lav tosprogsandel. • Etsprogede forældres frivillige tilvalg af distriktsskolen (se beskrivelse andetsteds – bør knyttes sammen). <p>Tosprogede forældres frivillige tilvalg af skoler indebærer bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At fri kapacitet på folkeskoler med lav tosprogsprocent reserveres til tosprogede elever. Fri kapacitet defineres som forskellen mellem skolens samlede kapacitet og den kapacitet, der skal afsættes til elever, der har retskrav på at blive optaget på skolen (distriktselever). Om nødvendigt kan der foretages distriktsændringer, så der bliver fri kapacitet! • At alle skoler pålægges at gå aktivt ind i arbejdet med at få en mere ligelig fordeling (aktivt opsøgende, positivt modtagende mv.) og at der etableres samarbejder med børnehaver omkring det opsøgende arbejde. • At der opstilles objektive kriterier for de tosprogede elever. • At modtagende skoler opkvalificeres fagligt (efteruddannelse i Dansk som andetsprog samt organisering på skolen) <p>Der kan evt. også igangsættes forsøg med samarbejde med interesserede privat- og/eller friskoler omkring at øge deres andel af tosprogede elever.</p> <p>Københavns Kommune tilbyder efter konkret vurdering transport ordning for de yngste elever og gratis buskort for ældre elever. Eventuelt kan afstandskriterier (jf. Folkeskoleloven) definere berettigelsen til befordring.</p> <p>Københavns Kommune har forespurgt Undervisningsministeriet om lovligheden af en forhåndsreservation af overskydende kapacitet af tosprogede elever. Undervisningsministeriet har svaret, at en positiv særbehandling vil kunne anses som et sagligt kriterium, når formålet er at give eleven en bedre læringssituation ved at tilbyde optagelse på en skole med relativt få tosprogede elever med sprogstøttebehov.</p>
Mulige risikofaktorer/ulemper	<ul style="list-style-type: none"> - at det opsøgende arbejde i forhold til forældrene (både tosprogede og danske forældre) ikke giver det ønskede resultat. - at skolerne ikke bakker op omkring satsningen.

Forventet effekt	At kulturmødet fremmes i byens folkeskoler igennem en mere ensartet fordeling af henholdsvis tosprogede og dansksprogede elever i skolerne.
------------------	---

Se desuden A2 og C2: Forpligtende netværk og Aktiv brug af pladsanvisning

D3. Faglige indsatser

Se Faglige indsatser for hele kommunen

D4. Tiltag for gruppen af unge med særlige behov

Se hele kommunen

Andet

Tosprogsopgørelser

Mål for projektet	Vi vil undgå en automatisk stigmatisering af tosprogede børn og unge ved at fokusere på børnenes og de unges udviklingsbetingelser i stedet for udelukkende deres tosprogethed.
Målgruppe	Administrationen
Indholdsbeskrivelse	<p>Der er og skal være opmærksomhed på, at fordi et barn er tosprogede, så betyder dette nødvendigvis ikke, at det også har brug for en særlig indsats.</p> <p>Der skal i flest mulige forhold tages udgangspunkt i det tosprogede barns/ den unges opøvede kompetencer i forhold til sprog, kultur og socialisering i samme grad som ved etsprogede danske børn.</p> <p>Det ses som vigtigt, at de eventuelle tiltag og indsatser ikke kommer til at fremstå som kompenserende og klientgørende tiltag, som kan betyde en marginalisering af barnet/den unge.</p> <p>På institutionsområdet er status pt.:</p> <p>Der foreligger i dag tosprogsopgørelser bl. a. med henblik på at kunne gennemføre §4a-vurderinger.</p> <p>§ 4a er lovbestemt og her ligger der en klar definition på, hvad det vil sige at være tosproget.</p> <p>Også i andre forhold kan det være væsentligt, at der som udgangspunkt findes en opgørelse over tosprogede, således, at der i en periode kan være fokus på, om et barn/ung har behov for en anden metodisk tilgang end børn/unge med dansk som modersmål.</p> <p>Det er i det individuelle møde, at det kan afgøres om der er behov for en særlig indsats, eksempelvis ved en ændring af den pædagogiske praksis.</p> <p>På skoleområdet vil det blive undersøgt, hvad der findes af lovmæssige krav i forbindelse med tosprogsopgørelser samt hvordan der i fremtiden kan opgøres i relation til børnenes og de unges udviklingsbetingelser.</p>
Mulige risikofaktorer/ ulemper	
Forventet effekt	- forventer at mindske den automatiske stigmatisering af en gruppe børn og unge.

Foreløbig prioriteringsliste:

I forbindelse med en effektivering af Integrationsplanen er det nødvendigt at prioritere mellem de foreslåede indsatser. Dette er den foreløbige prioritering af indsatserne med særlig fokus på de indsatser, der skal igangsættes i 2009 eller før.

Arbejdet med implementeringen af Integrationsplanen vil have fokus på opfølgning på denne prioritering. Desuden vil der også fremadrettet være behov for at se på, om der skal igangsættes andre indsatser end de foreslåede.

Prioriteringen: kodning

1: Høj	--	X: Direkte i gang
2: Øvrige ønskede	--	Y: Undersøges nærmere
3: Afventer	--	Z: Afventer

Indsatser til igangsættelse i 2009 eller før

Prioritering 1: Højt prioriteret

Faglige indsatser		
Nednormering i dagtilbud med høj andel af tosprogede børn (socioøkonomiske faktorer)	0-6 år	Områder med høj andel af børn med anden etnisk baggrund.
Heldagsskoler 0.- 3. klasser	6-9 år	Vollsmoseskoler
Udvidelse af heldagsskolen 4.-6. klasse	9-13 år	Vollsmoseskoler
Særlige aktiviteter for etniske minoritetsbørn i fritiden	10-18 år	Hele kommunen
Ekstra støtte til foreninger, der arbejder med udsatte børn og unge med anden etnisk baggrund	6-18 årige	
Indsats for ansættelse af flere medarbejdere med anden etnisk baggrund i BUF	0-18 år	Hele kommunen
Fastholdelse af distriktets elever / aktivt tilvalg: herunder forsøg med udvidet undervisningstid	6-16 år	Områder med ligelig fordeling mellem etnisk danske og etniske minoritetsbørn

Tidlig og fokuseret sproglig indsats indsats på dagtilbudsområdet.	0-6 år	Hele kommunen
Sammenhæng til efteruddannelsesindsats på dagtilbudsområdet		

Prioritering 1/X: Højt prioriteret – kan sættes direkte i gang

Faglige indsatser		
Udvidelse af behovssundhedsplejen for børn med anden etnisk baggrund	10 mdr. – 3 år	
Tiltag for gruppen af børn og unge med særlige behov		
Metodeudvikling til behandling af eks traumatiserede børn og unge	0-18 år	Hele kommunen
Etniske unge i job og uddannelse	14-18 årige	

Prioritering 2: Prioriteret

Kulturmøde		
Vuggestuepladser i områder med mange børn med anden etnisk baggrund	0-3 årige	Områder med mange tosprogede børn
Faglige indsatser		
Efteruddannelse af personale i daginstitutioner, skoler	0-18 år	Hele kommunen – men differentierede indsatser
Sammenhængende strategi for sprogudvikling	0-18 år	Hele kommunen

Prioritering 2/X: Kan sættes direkte i gang

Forældre		
Metodeudvikling til dialog Projekt i skoleafdelingen Projekt i PPR	0-18 årige	Hele Kommunen
Faglige indsatser		
Tidlig og fokuseret sproglig indsats sundhedsplejens del	0-6 år	Hele Kommunen
Kulturmøde		
Forpligtende netværk på tværs af skoler i kommune	6-16 årige	Hele Kommunen

Prioritering 2/Y: Undersøges nærmere (analyse, lovhjemmel mv.)

Forældre m.v.		
Tolkeuddannelse og procedurer for brug af tolk	0-18 år	Hele kommunen
Kulturmøde		
Aktiv brug af pladsanvisning ved fordeling af børn til pasningstilbud	0-6 årige	Hele kommunen
Skoledistriktsændringer eller andre tiltag for at udjævne forskelle	6-16 årige	Områder med mange tosprogede elever
Reservere pladser på skoler med få tosprogede elever	6-16 årige	Hele kommunen
Ved tilvalg af institution udenfor skoledistrikt – tilbud om plads på tilhørende skole	Skolestartere	Hele kommunen
Tiltag for gruppen af børn og unge med særlige behov		
Familieklasser		Områder med høj andel af tosprogede elever
Uden for kategori		

Tosprogsopgørelser	Institution og skoleafdelingen	Hele kommunen
Faglige indsatser		
Bedre information og dialog om uddannelses- og erhvervsvalg samt samarbejde med erhvervslivet	14-18 årige	Hele kommunen

Afventer prioritering:

Forældre		
Udbredelse af gode historier	0-18 årige	Hele kommunen
Rollemodeller	14-18 år (?)	Hele kommunen
Kulturmøde		
Udflytterbørnehaver på tværs af byens daginstitutioner	3-6 årige	Hele kommunen
Steder at mødes for unge fra hele byen	14-18 årige	Hele kommunen
Faglige indsatser		
Modersmålsbaseret tilgang til læring	6-10 årige	Skoler med høj andel af tosprogede elever
Efteruddannelse af personale i klubber		Hele kommunen
Udvikling af metoder til bedre samarbejde mellem kommunen og frivillige foreninger omkring integration	6-18 årige	Primært i lokalområder med mange børn og unge med anden etnisk baggrund
Udbrede samarbejdsprojekter mellem socialforvaltning, skoler og ungdomsskoler	14-18 årige	Hele kommunen